

แนวปฏิบัติด้านนิติวิทยาศาสตร์
ตามพิธีสารมินนิโซตา ค.ศ. 2016
กรณีการเสียชีวิตที่มีชอบด้วยกฎหมาย

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม

คำนำ

“ พธีสารมินนิโซตา โดยองค์การสหประชาชาติจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นมาตรฐานการปฏิบัติงาน สืบสวนสอบสวนในกรณีการสังหารนอกกฎหมาย ตามอำเภอใจและโดยการพิจารณาอย่างรวบรัด สถาบันนิติวิทยาศาสตร์มีภารกิจในการตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์ในคดีต่างๆ ได้เล็งเห็นความสำคัญของพธีสารดังกล่าวซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในการตรวจพิสูจน์ จึงได้จัดทำแนวปฏิบัติด้านนิติวิทยาศาสตร์ตามพธีสารมินนิโซตา ค.ศ.2016 ขึ้น เพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติงานสำหรับกรณีที่มีการเสียชีวิตที่ต้องสงสัยว่าเป็นการเสียชีวิตที่มีชอด้วยกฎหมาย อีกทั้งยังใช้เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานความร่วมมือในการสืบสวนสอบสวน ตรวจพิสูจน์ คุ้มครองพยานและดำเนินการกับผู้เสียหาย ผู้เกี่ยวข้องและผู้กระทำผิด

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์หวังว่าแนวปฏิบัติด้านนิติวิทยาศาสตร์ตามพธีสารมินนิโซตา ค.ศ. 2016 จะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การสืบสวนสอบสวนกรณีที่มีการเสียชีวิตที่ต้องสงสัยว่าเป็นการเสียชีวิตที่มีชอด้วยกฎหมายมีความถูกต้อง โปร่งใส เป็นไปตามกระบวนการยุติธรรม และหลักสิทธิมนุษยชนสากล

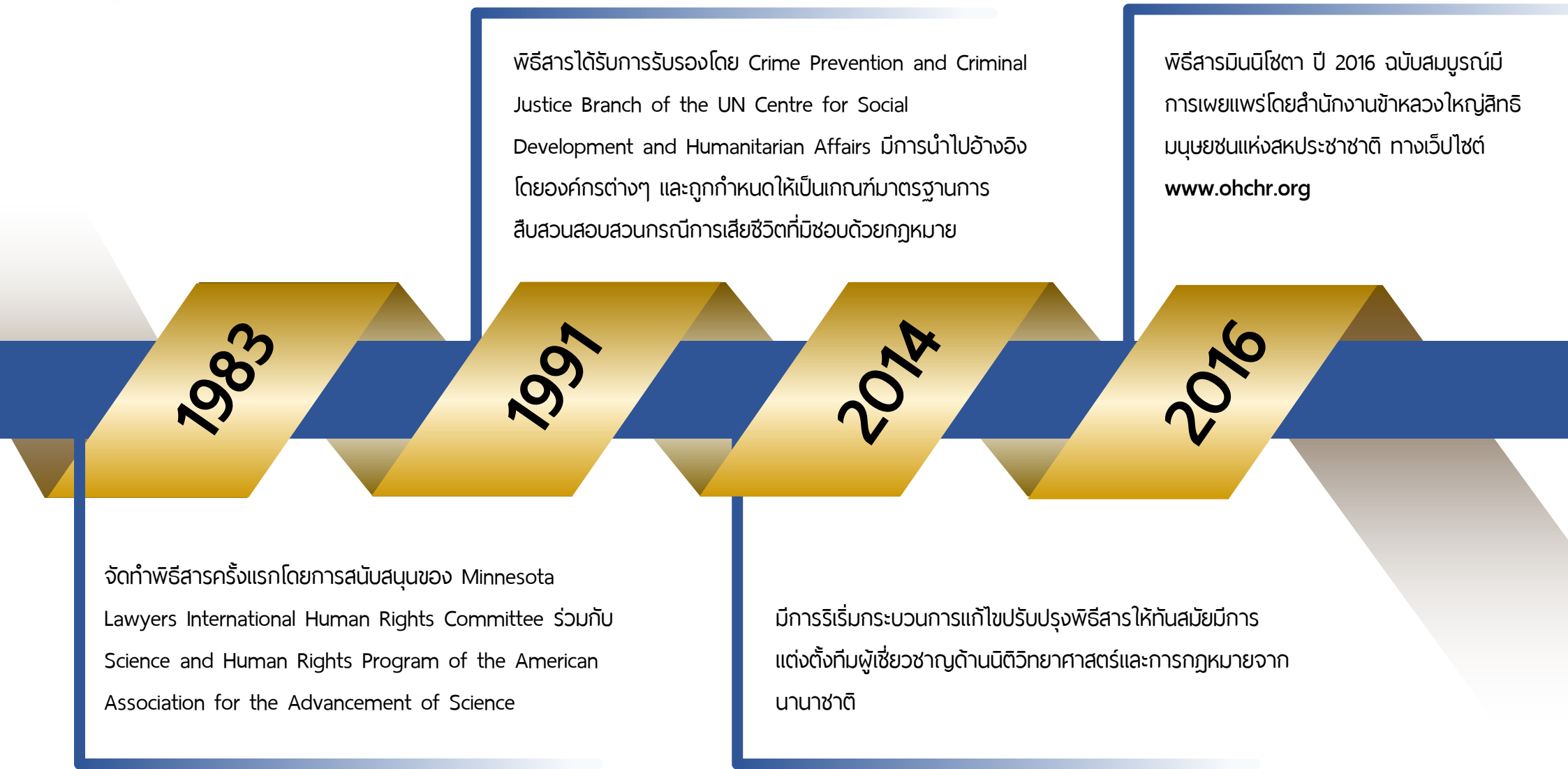
วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ในกรณีที่มีการเสียชีวิตที่มีชอด้วยกฎหมาย
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกรณีที่มีการเสียชีวิตที่มีชอด้วยกฎหมาย
3. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ในกรณีที่มีการเสียชีวิตที่มีชอด้วยกฎหมาย

สารบัญ

- ความเป็นมา	4
- ภาพรวมและองค์ประกอบ	5
1. เป้าหมายและขอบเขต	6
2. กรอบกฎหมายระหว่างประเทศ	7
3. จริยธรรมทางวิชาชีพ	8
4. การดำเนินการสืบสวนสอบสวน	9
5. แนวทางโดยละเอียด	21
6. อภิธานศัพท์	22
7. ภาคผนวก	23

ความเป็นมา (Timeline)

ภาพรวมและองค์ประกอบ

พิธีสารมินนิโซตา ค.ศ. 2016 ประกอบด้วย บันทึกความเป็นมา รายชื่อสมาชิก คณะทำงานด้านกฎหมายและด้านนิติวิทยาศาสตร์ สมาชิกคณะที่ปรึกษา หัวข้อหลัก ซึ่งกล่าวถึงหลักการทั่วไปของกระบวนการสืบสวนสอบสวนและแนวทางโดยละเอียดที่จะอธิบายขั้นตอนต่างๆของหลักการทั่วไป และส่วนท้ายซึ่งเป็นส่วน อภิธานศัพท์และภาคผนวกซึ่งเป็นเอกสารและตารางบันทึกประกอบการปฏิบัติงาน โดยสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ได้มีการนำพิธีสารมาปรับเป็นแนวปฏิบัติตามมาตรฐานปัจจุบันให้สอดคล้องกับการตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ข้อมูลตามแนวปฏิบัติฉบับนี้ หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปศึกษาเพื่อปรับใช้ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานสำหรับการกรณีการสืบสวนสอบสวนหรือการคุ้มครองพยานในกรณีที่ต้องสงสัยว่าเป็นการเสียชีวิตที่มีชอด้วยกฎหมายได้

หัวข้อหลัก

1. เป้าหมายและขอบเขต
2. กรอบกฎหมายระหว่างประเทศ
3. จริยธรรมทางวิชาชีพ
4. การดำเนินการสืบสวนสอบสวน
5. แนวทางโดยละเอียด
6. อภิธานศัพท์
7. ภาคผนวก

1. เป้าหมายและขอบเขต

2. กรอบกฎหมายระหว่างประเทศ

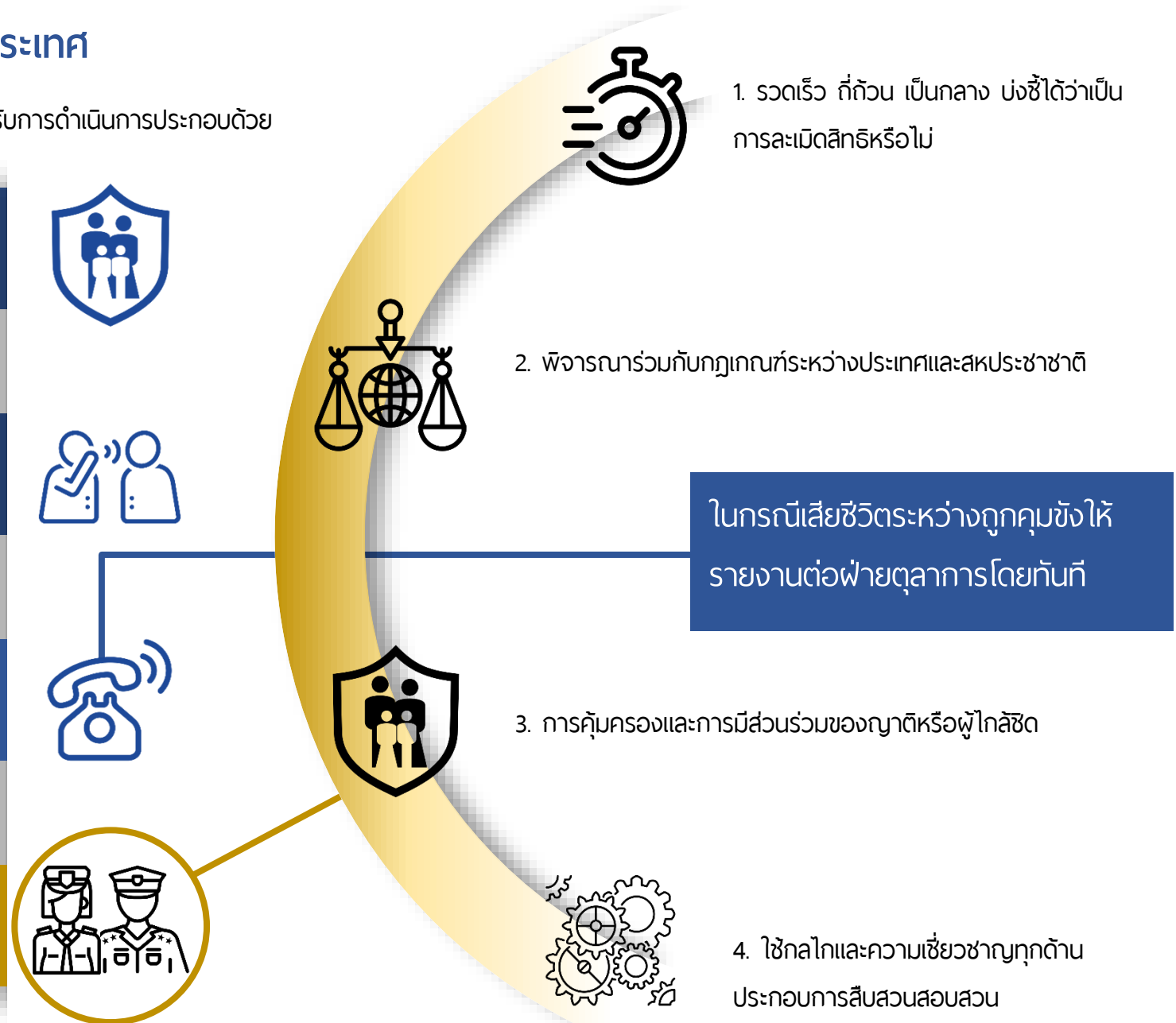
ประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาสำหรับการดำเนินการประกอบด้วย

ก. ป้องกันการถูกลิดรอนและละเมิดสิทธิ
ประกันการรับพิดจากผู้กระทำและการเยียวยา

ข. ผู้เสียหายได้รับสิทธิในการเยียวยาและการ
ได้รับทราบความจริง

ค. การสืบสวนสอบสวนทุกกรณีเมื่อได้รับแจ้ง
ว่าเป็นกรณีที่มีข้อสงสัยด้วยกฎหมาย

ง. ดำเนินการตามองค์ประกอบและหลักการ
ของการสืบสวนสอบสวน

3. จริยธรรมทางวิชาชีพ

สมาชิกในครอบครัวผู้เสียหายและบุคคลที่ได้รับผลกระทบต้องได้รับความปลอดภัย
และความเป็นส่วนตัว รวมถึงสวัสดิภาพ ศักดิ์ศรีและสิทธิมนุษยชน

ในกรณีที่มีความอ่อนไหวจำเพาะ เช่น ผู้ถูกละเมิดทางเพศ เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้ลี้ภัย
และผู้พิการ จะต้องได้รับการพิจารณาถึงผลกระทบเป็นพิเศษและต้องเคารพ
วัฒนธรรมและประเพณี

แพทย์นิติเวชรวมถึงนิติพยาธิแพทย์
ต้องมีความเป็นอิสระและเป็นกลาง

แพทย์นิติเวชรวมถึงนิติพยาธิแพทย์
ใช้หลักทางวิชาการให้ความเห็นของ
สาเหตุการเสียชีวิตได้อย่างแท้จริง

แพทย์นิติเวชรวมถึงนิติพยาธิแพทย์
ต้องได้รับการปกป้องจากภัยคุกคาม
ที่เป็นผลจากความเกี่ยวข้องทางคดี

4. การดำเนินการสืบสวนสอบสวน

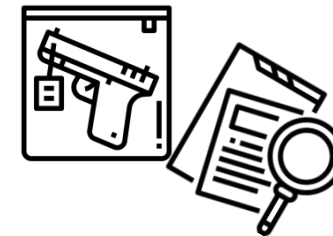
ก.หลักการทั่วไป

ทีมสืบสวนสอบสวนและประชาชนต้องการคุ้มครองชีวิต ควรมีการประเมินความเสี่ยงจากการปฏิบัติงาน และไม่ควรถูกจัดให้อยู่ท่ามกลางอันตรายเกินควร

การสอบสวนควรมีระเบียบแบบแผน และควรมีการตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจในแต่ละระดับของเจ้าหน้าที่

วัตถุพยานและข้อสังเกตทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวน ควรถูกเก็บรักษา บันทึกและจัดทำรายการ โดยรวมถ้อยคำพยาน และจัดทำแหล่งที่มาของวัตถุพยานทุกชิ้น

ข.กระบวนการสืบสวนสอบสวน

1 การเก็บ การจัดการข้อมูลและวัตถุพยาน

ต้องมีระบบการจัดเก็บวัตถุพยานและข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัย ป้องกันการสูญหาย เสียหาย เสื่อมสภาพ มีระบบที่มั่นใจว่าหลักฐานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในชั้นศาลได้

2 ภูมิศาสตร์และสถานที่เกิดเหตุ

การเสียชีวิตที่อาจมีข้อสงสัยกฎหมาย สถานที่พบร่างหรือศพอาจใช้หรือมิใช่สถานที่เสียชีวิต พื้นที่ทางภูมิศาสตร์มีความสำคัญในการสืบสวนความเกี่ยวข้องของระหว่างเหยื่อ ผู้ต้องสงสัยและสถานที่เกิดอาชญากรรม โดยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

ควรมีการระบุพิกัดทางภูมิศาสตร์ (GPS) และพิสูจน์ตัวบุคคล กิจวัตรประจำวัน รวมถึงภูมิหลังทางศาสนาหรือการเงิน ที่อาจเป็นสาเหตุไปสู่การเสียชีวิต

ข้อมูลก่อนเสียชีวิต ลายพิมพ์นิ้วมือและ DNA สามารถนำมาช่วยในการระบุตัวเหยื่อ และควรมีการกำหนดนโยบายทางจริยธรรมหากต้องนำข้อมูล DNA มาจัดเก็บเป็นคลังข้อมูล

การเข้าถึงที่เกิดเหตุต้องป้องกันให้เฉพาะผู้ที่มีอำนาจหน้าที่เข้าถึงเท่านั้น และต้องระมัดระวังการปนเปื้อนและการเสื่อมสภาพที่ส่งผลเสียต่อวัตถุพยาน

ควรพิจารณาวัตถุพยานที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ ได้แก่ พยานเอกสาร พยานวัตถุ ชีววัตถุ หลักฐานทางดิจิทัล เป็นต้น และวัตถุพยานที่จะเป็นประโยชน์ต่อการสืบสวน

การกู้คืน เก็บรักษา ขนส่งและวิเคราะห์หลักฐาน ตั้งแต่สถานที่เกิดเหตุถึงศาล มีการบันทึกและสอบกลับได้ตลอดทุกขั้นตอน ซึ่งเรียกว่า การคุ้มครองพยานหลักฐาน (Chain of Custody)

พยานหลักฐานควรพนักและจัดเก็บในสถานที่ที่เหมาะสม ป้องกันผู้ไม่เกี่ยวข้อง และทำการวิเคราะห์ตามวิธีปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานสากล

3

การประสานกับครอบครัว

การสร้างความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับครอบครัวจะเป็นประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวน

เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบควรประสานกับครอบครัวให้เร็วที่สุด

ผู้ทำหน้าที่ประสานกับครอบครัวควรเป็นผู้เชี่ยวชาญที่ผ่านการอบรมและมีประสบการณ์

แจ้งข้อมูลการสืบสวนล่าสุด ความคืบหน้าและการแก้ไขปัญหา

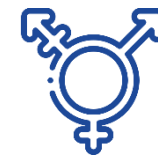
4

การทำความเข้าใจเหยื่อ

ควรสอบถามและบันทึกรูปแบบการใช้ชีวิตของเหยื่อด้วยท่าทีระมัดระวังอย่างเหมาะสม ข้อมูลสำคัญของเหยื่ออาจช่วยระบุแรงจูงใจของอาชญากรรม

ความสัมพันธ์ด้านบุคคล

พฤติกรรมทางเพศ

สมาคมหรือกิจกรรม

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

แรงจูงใจของอาชญากร

5

การค้นหา สัมภาษณ์ และคุ้มครองพยาน

ต้องสืบหาผู้เกี่ยวข้องกับเหยื่อและทำการสัมภาษณ์ การประกาศให้สังคมทราบการสอบสวนอาจจูงใจให้พยานอื่นๆ แสดงตัวได้

ควรประเมินทรัพยากรและงบประมาณในการสืบสวน รวมถึงการดูแลความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่และพยานทุกคนที่เกี่ยวข้อง

จัดทำบัญชีพยานและจัดเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ให้ครบถ้วนและปลอดภัย ควรมีการเข้ารหัสข้อมูลที่จัดเก็บทั้งหมด

สัมภาษณ์ครอบครัวเหยื่อและขอข้อมูลก่อนเสียชีวิต เช่น พม เลือด เอ็กซีเรย์ฟันหรือช่องอก การผ่าตัด เป็นต้น

อาจใช้ช่องทางสื่อสารสาธารณะ สายด่วนโทรศัพท์ โซเชียลมีเดีย ซึ่งผู้คนสามารถให้ข้อมูลความลับกับผู้ที่สืบสวนได้

ต้องจัดทำแนวทางจำเพาะในกรณีผู้ต้องสงสัยเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ต้องมีหลักประกันการปกปิดความลับให้กับพยานผู้ให้ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์พยาน

1. เพื่อให้ได้รับข้อมูลมากที่สุด ผ่านกระบวนการที่เป็นธรรมและเที่ยงตรง
2. เพื่อระบุผู้ต้องสงสัย
3. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์ข้อเท็จจริง
4. เพื่อระบุพยานเพิ่มเติม
5. เพื่อระบุตัวเหยื่อ
6. เพื่อกำหนดตำแหน่งที่เกิดเหตุและที่พบศพ
7. เพื่อทราบความเป็นมาและข้อเท็จจริงตามข้อกล่าวหา
8. เพื่อบ่งชี้เบาะแสในการสืบสวนสอบสวน

-ข้อมูลเพิ่มเติมใน ค.การสัมภาษณ์และคุ้มครองพยาน-

6 ความช่วยเหลือระหว่างประเทศด้านวิชาการ

ความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายในต่างประเทศจะช่วยเพิ่มศักยภาพทางวิชาการในการสืบสวนสอบสวน ซึ่งมีองค์การระหว่างประเทศที่สามารถประสานความร่วมมือได้

INTERPOL-ตำรวจสากล

สามารถให้การสนับสนุนการสืบสวนสอบสวน

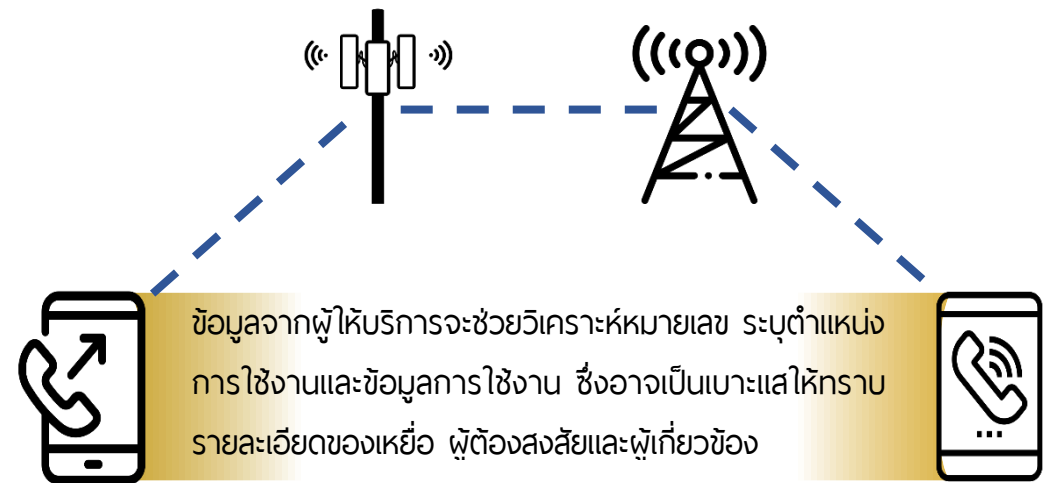

ICRC-คณะกรรมการกาชาดสากล

ให้คำแนะนำวิธีปฏิบัติ (Best Practice) ทางนิติวิทยาศาสตร์และการระบุตัวผู้เสียชีวิต

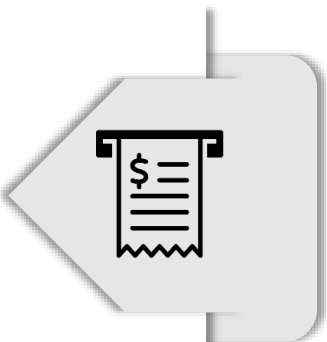
7 หลักฐานจากเครื่องมือสื่อสารและดิจิทัล

ควรขอข้อมูลมือถือจากผู้ให้บริการเพื่อช่วยระบุบุคคล การใช้งาน ความสัมพันธ์กับบุคคล สถานที่และกิจกรรมอื่นๆ

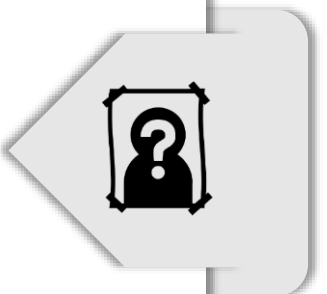

8 ประเด็นการเงิน

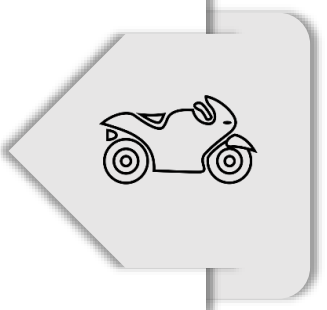
✓ ถ้าเป็นไปได้ควรทำประวัติการเงินของเหยื่อ หากสามารถบอกตำแหน่งของศพได้แล้วข้อมูลการเงินจะช่วยประมาณช่วงเวลาการเสียชีวิตได้

✓ กรณีบุคคลสูญหาย ความเคลื่อนไหวทางบัญชีอาจช่วยบ่งบอกว่าเหยื่อยังมีชีวิตหรือไม่ หรืออาจเป็นเบาะแสไปยังผู้ต้องสงสัยได้

✓ หากสามารถระบุผู้ต้องสงสัยได้ ควรรับจัดทำประวัติการเงินและสืบค้นหลักฐานประกอบที่ไม่ใช่การใช้เงินปกติ หรือมีการใช้เงินมากจนผิดปกติ

9 การลำดับเหตุการณ์

เมื่อดำเนินการสืบสวนสอบสวน ให้จัดทำ “การลำดับเหตุการณ์” (Living Chronology) โดยจัดทำจากข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งประกอบด้วย

1. ถ้อยคำของพยาน
2. ความเคลื่อนไหวของเหยื่อ
3. ความเคลื่อนไหวของผู้ต้องสงสัย
4. ข้อมูลการโทรศัพท์และการสื่อสารอื่นๆ
5. เอกสาร รายงาน สมุดบันทึกต่างๆ
6. ข้อมูลพื้นที่บริการโทรศัพท์มือถือ
7. รุขกรรมทางการเงิน
8. ภาพถ่ายและภาพจากกล้องวงจรปิด
9. ข้อมูลกิจกรรมการใช้ชีวิต

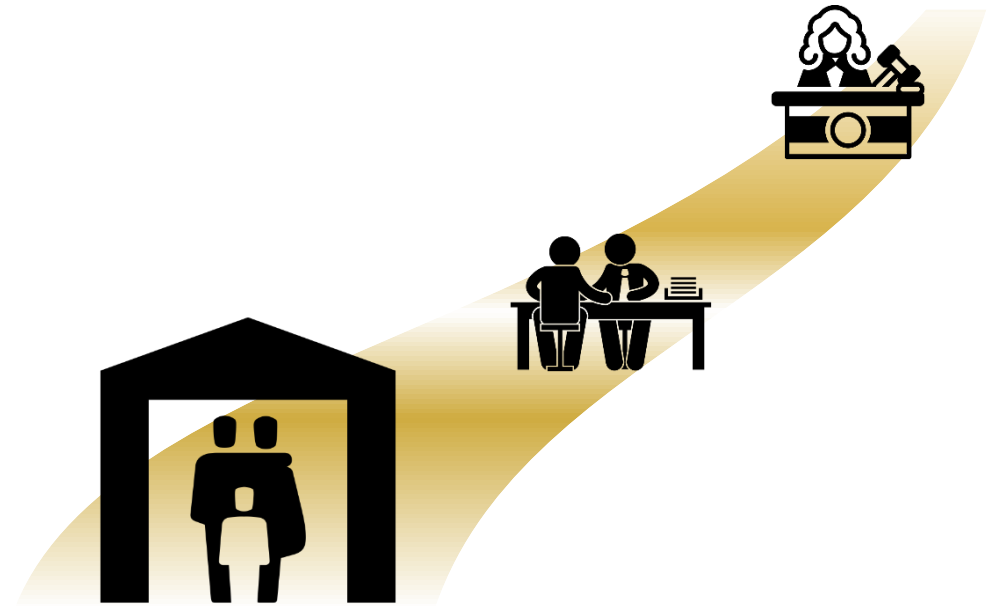
ค.สัมภาษณ์และคุ้มครองพยาน

การสัมภาษณ์ต้องทำให้มีการเข้าถึงความยุติธรรมสูงสุดและได้รับผลกระทบน้อยที่สุดป้องกันการละเมิดที่จะเป็นการทรมานซ้ำ ผู้สัมภาษณ์ต้องมีจรรยาบรรณและต้องตกลงในการนำข้อมูลไปใช้สำหรับการสืบสวนสอบสวน

การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการควรมีการบันทึกตั้งแต่แรกเริ่ม บางสถานการณ์อาจขึ้นอยู่กับความยินยอมของผู้ถูกสัมภาษณ์

การบันทึกอาจใช้เป็นลายลักษณ์อักษร เสียงหรือวิดีโอ ขึ้นกับความเหมาะสมและความต้องการของผู้ถูกสัมภาษณ์ สถานที่ ความกังวลและความปลอดภัย

ความปลอดภัยและสวัสดิภาพผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นสิ่งสำคัญสูงสุด ควรมีการประเมินความเสี่ยงทุกด้าน ต้องป้องกันบุคคลอื่นจากการปฏิบัติมิชอบหรือข่มขู่ การคุ้มครองพยานต้องครอบคลุมการคุ้มครองทางกายภาพ การโยกย้ายที่อยู่และการนำเข้าโครงการคุ้มครองพยาน

การคุ้มครองพยานต้องจัดการข้อมูลส่วนตัว ความช่วยเหลือทางกฎหมาย สภาพจิตใจและกระบวนการหลังการสอบสวนจนถึงขั้นตอนในชั้นศาลและต้องมั่นใจว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเสียชีวิตหรือสูญหายในกรณีนั้น

จ.การกู้คืนซากศพ

ซากศพเป็นหลักฐานสำคัญที่สุด จำเป็นต้องดูแลเป็นพิเศษ เคารพศักดิ์ศรี ผู้เสียชีวิต ใช่วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ(Best Practice)ทางนิติวิทยาศาสตร์ ควรดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลโดย นักนิติมานุษยวิทยา(Forensic Anthropologist)หรือแพทย์นิติเวชหรือนักนิติโบราณคดี

การติดป้าย เพื่อเชื่อมโยงการบันทึกรายละเอียดซากศพ ชิ้นส่วนร่างกาย กระดูก สถานที่พบ โดยมีรูปแบบที่เป็นระบบที่เจ้าหน้าที่มีความเข้าใจตรงกัน หากเป็นกรณีมีผู้เสียชีวิตหลายรายให้ใช้แนวปฏิบัติของ DVI

รายละเอียดของซากศพ ควรบรรยายถึง สภาวะน่าเบื่อ ชิ้นส่วนร่างกาย หรือกระดูก ร่องรอยบาดแผล ตำหนิ เลือดฝาว ขอนไชและหลักฐานอื่นๆ เช่น วัสดุที่ใช้มัด กระสุนและร่องรอยต่างๆ

สภาพศพที่สมบูรณ์ ให้เก็บหลักฐานร่องรอยต่างๆ ด้วยวิธีการที่สามารถนำมาตรวจพิสูจน์ได้ภายหลัง ระมัดระวังการปนเปื้อนและการคุ้มครองพยานหลักฐาน ควรเก็บศพในห้องเย็นเพื่อชะลอการเน่าเปื่อย

โครงกระดูกที่ไม่ถูกฝัง ควรมีนักนิติมานุษยวิทยาหรือแพทย์นิติเวชร่วมตรวจที่เกิดเหตุ มีแผนผังชิ้นส่วนกระดูกเพื่อประเมินรูปแบบการกระจายแล้ว จึงบรรจุถุงกระดาษ ติดป้ายและดำเนินการตามระบบที่กำหนดไว้

โครงกระดูกที่ถูกฝัง อาจมีมากกว่าหนึ่งโครงหรือมีการเคลื่อนย้าย ให้มีการจัดลำดับการฝัง อาจใช้เทคโนโลยีช่วยสำรวจ เช่น การวิเคราะห์ภาพถ่ายดาวเทียม เรดาร์ หรือวิธีการทางธรณีวิทยา

จ.การระบุตัวตนของศพ

การระบุตัวตนกรณีการเสียชีวิตเป็นประเด็นสำคัญ ทั้งในด้านมนุษยธรรม สิทธิมนุษยชน สังคมและวัฒนธรรม ต้องทำการเปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังการเสียชีวิตให้เที่ยงตรง

การระบุตัวตนศพของญาติหรือเพื่อน อาจเกิดความผิดพลาด เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของศพด้วยปัจจัยหลากหลาย อาจจำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญหลายสาขา กรณีศพถูกฝังการบรรจุหีบห่อต้องใช้วิธีการทางวิชาการที่เหมาะสมและพิจารณาว่าจะเคลื่อนย้ายได้หรือไม่ สถานที่ในการปฏิบัติงานต้องควบคุมการเข้าออกเฉพาะผู้เกี่ยวข้องเท่านั้น

การระบุตัวตนด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นวิธีการหลักของการระบุตัวตนโดยนำข้อมูลทางกายภาพมาประกอบการวิเคราะห์ โดยนำวิธีการทั้งสองแบบมาหาข้อสรุปที่น่าเชื่อถือได้มากที่สุด

กรณีมีผู้เสียชีวิตหลายราย จะต้องใช้หน่วยงานและเทคนิคด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการวิเคราะห์ให้เกิดความเชื่อมั่นในด้านต่างๆ

- 1.สถานที่เกิดเหตุ การกระบวนกรเก็บหลักฐาน การเก็บรักษาศพและกรัฟยีน
- 2.การผ่าชันสูตรศพ การตรวจทางทันตกรรมและข้อมูลหลังเสียชีวิต
- 3.การรวบรวมข้อมูลก่อนเสียชีวิตที่มีข้อสงสัยว่าเป็นการฆาตกรรม
- 4.การเปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังเสียชีวิต

ข้อสรุปเกี่ยวกับอัตลักษณ์บุคคล

การวิเคราะห์จากข้อมูลทั้งหมด โดยทั่วไปสามารถสรุปได้ดังนี้

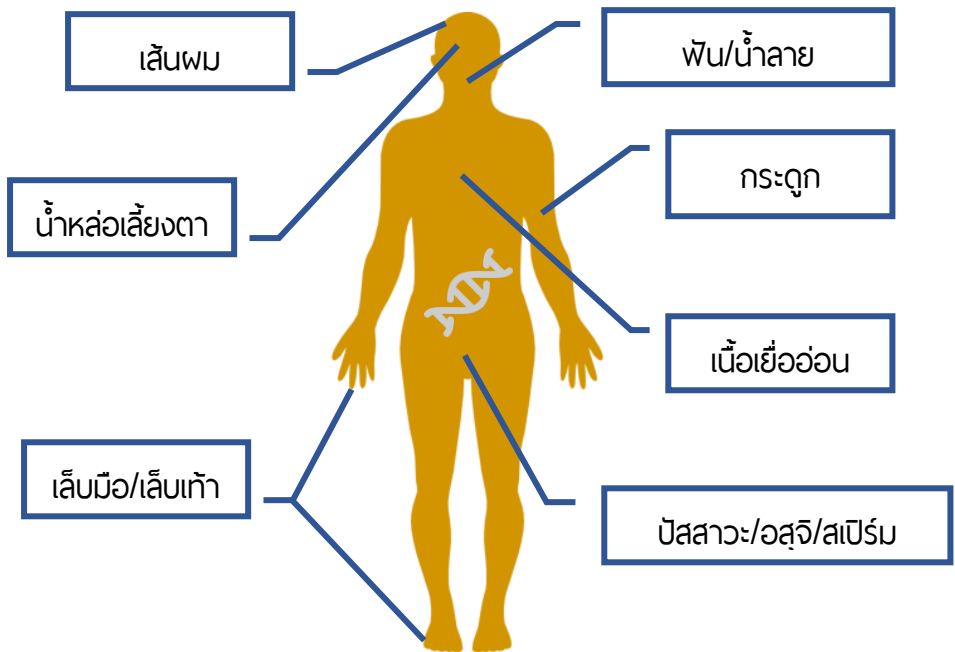
1. ระบุได้ว่าเป็นใครจากข้อมูลก่อนและหลังเสียชีวิต
2. ระบุได้ว่าไม่ตรงตามบุคคลที่ตั้งข้อสันนิษฐาน
3. ไม่มีข้อสรุปเกี่ยวกับซากศพที่พบ

-การเปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังเสียชีวิต ดูจากเอกสารพิธีสารมินนิโซตา ฉบับเต็ม หน้า 23 (ตาราง 1)-

จ.ประเภทและการเก็บหลักฐาน

จำนวนและขนาดของหลักฐานชีวภาพและไม่ใช้ชีวภาพควรเก็บให้เพียงพอต่อการตรวจพิสูจน์ทางห้องปฏิบัติการและการตรวจสอบซ้ำได้ นอกจากนี้ยังสามารถจัดเก็บจากห้องศพหรือห้องปฏิบัติการนิติมานุษยวิทยา

หลักฐานทางชีวภาพของมนุษย์

DNA สามารถเก็บได้จากส่วนต่างๆของร่างกาย และเป็นหลักฐานทางชีวภาพที่ยอมรับทั่วโลก นอกจากนี้หลักฐานทางชีวภาพอาจนำไปวิเคราะห์ทางพันธุวิทยาได้เช่นกัน

หลักฐานที่ไม่ใช้ชีวภาพ

หลักฐานที่ไม่ทราบชนิดจากที่เกิดเหตุ อาจต้องสงสัยว่าเป็น ยาเสพติด เหม่่าปิ่น วัตถุระเบิดหรือสารพิษ

การตรวจอาวุธปืนและกระสุนอาจทำให้ทราบความเชื่อมโยง ทิศทางการยิงและผู้เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนได้

ลายนิ้วมืออาจต้องทำการกู้คืนเพื่อให้เกิดความชัดเจน เพื่อให้สามารถนำมาตรวจเปรียบเทียบกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ร่องรอยอื่น เช่น รอยยางรถ รอยรองเท้า รอยไหม้หรือสีรถ จำเป็นต้องทำการวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ

หลักฐานดิจิทัล

ข้อมูลในระบบดิจิทัลมีประโยชน์ที่สำคัญอย่างยิ่งแต่ก็มีความเสียหายได้ง่าย ควรต้องใช้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญที่แท้จริงในการสืบสวนสอบสวน

หลักฐานทางบัญชี

ข้อมูลทางบัญชีอาจช่วยเผยข้อมูลที่เป็นแรงจูงใจในการฆาตกรรมหรือเป็นเบาะแสผู้ต้องสงสัยหรือพยาน

ตัวอย่างดิน/สภาพแวดล้อม

ตัวอย่างดินหรือพืชจากที่เกิดเหตุกลางแจ้ง อาจพิสูจน์ความเชื่อมโยงไปยังเสื้อผ้าของเหยื่อให้ผู้ต้องสงสัยที่มีที่ดินได้

ช.การผ่าพิสูจน์

วัตถุประสงค์เบื้องต้นของการผ่าพิสูจน์ศพ

1. เพื่อค้นหาและบันทึกสิ่งที่ระบุตัวผู้เสียชีวิต
2. เพื่อค้นหาและบันทึกลักษณะทางพยาธิวิทยาและบาดแผล
3. เพื่อสรุปอัตลักษณ์ผู้เสียชีวิต
4. เพื่อระบุสาเหตุการเสียชีวิต

หากมีข้อสงสัย ไม่แน่ชัด แพทย์นิติเวชควรใช้ผลการผ่าพิสูจน์
จำลองสถานการณ์ร่วมด้วย

ควรจัดเตรียมศพให้พร้อมและมีเวลาขั้นต่ำที่เหมาะสมสำหรับการผ่าพิสูจน์
ต้องไม่เร่งรีบและแก้ปัญหาข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรค

หากเป็นไปได้ควรมีทรัพยากรที่จำเป็นอย่างเพียงพอ เช่น ห้องผ่าพิสูจน์
เอ็กซเรย์และอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งาน

บทบาทของภาพรังสีวิทยาในการสืบสวนสอบสวน ในบาง
กรณีภาพทางรังสีวิทยาจะถูกนำมาใช้พิจารณาร่วมกับประวัติ
ทางการแพทย์ พฤติกรรมการเสียชีวิตและการตรวจสภาพ
ภายนอกของศพ

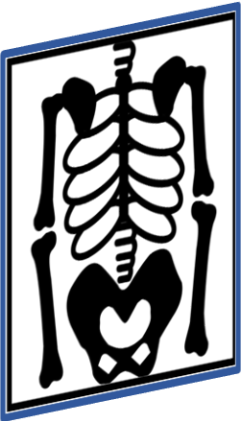
เหตุผลของการนำภาพรังสีมาช่วยในการสืบสวน

1. ทำให้สามารถเห็นส่วนของร่างกายที่ยากต่อการตรวจ
2. ช่วยในการแปลผลการบาดเจ็บหรือรอยโรค และทำให้ศาลเข้าใจได้มากขึ้น
3. กรณีเสียชีวิตจำนวนมากจะช่วยให้การจำแนกและระบุอัตลักษณ์บุคคล
4. ภาพสามารถเก็บรักษาในระยะเวลานานและนำมาทบทวนผลการพิสูจน์ได้
5. ช่วยเพิ่มข้อมูลในกรณีที่การผ่าพิสูจน์ศพได้ข้อมูลไม่มาก

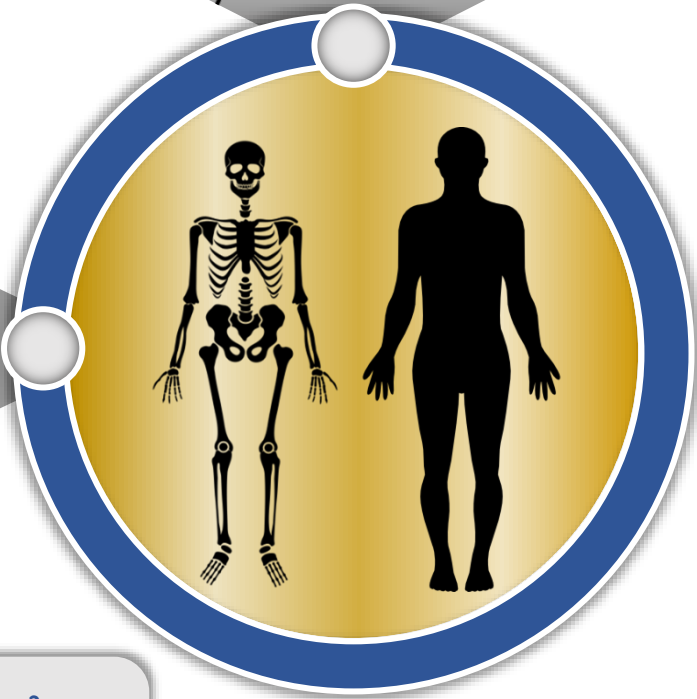
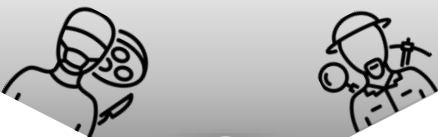
ช.การวิเคราะห์ซากโครงกระดูก

การวิเคราะห์ซากโครงกระดูกจะเป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์ เช่นเดียวกับกรณีการวิเคราะห์ร่างศพ การให้ความเคารพ การจัดการอย่างให้เกียรติ การระบุตัวตน การประเมินสาเหตุและลักษณะการเสียชีวิต และการประมาณเวลาการเสียชีวิต

หากมีความจำเป็นต้องใช้ภาพถ่ายทรวงหรือภาพ 3 มิติและมีการตัดสินใจที่จะไม่ทำการผ่าพิสูจน์ ควรต้องมีการระบุเหตุผลที่สำคัญ และต้องทำการบันทึกเหตุผลนั้นไว้ในรายงานการสืบสวน

จำเป็นจะต้องใช้แนวทางสหวิทยาการทั้งกรณีเพิ่มเสียชีวิต เป็นซากโครงกระดูกบางส่วนหรือโครงกระดูกสมบูรณ์ โดยให้แพทย์นิติเวชทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับนักนิติมานุษยวิทยา

วิธีการกู้คืนและวิเคราะห์ซากศพมนุษย์ตามกฎหมาย นักนิติมานุษยวิทยาจะช่วยแพทย์นิติเวชในการวิเคราะห์โครงกระดูกเพื่อระบุตัวตน แผลพลาทางพยาธิวิทยาและการบาดเจ็บ นอกจากนี้ยังช่วยจัดทำข้อสรุปสาเหตุและลักษณะการเสียชีวิต รวมถึงการประมาณช่วงเวลาการเสียชีวิต

5. แนวทางโดยละเอียด

เนื้อหาในส่วนของแนวทางโดยละเอียดจะเป็นการอธิบายปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนของแต่ละสาขาการตรวจพิสูจน์จากหัวข้อการดำเนินการสืบสวนสอบสวน ซึ่งประกอบด้วย

เนื้อหาโดยละเอียดสามารถสืบค้นได้จาก
<https://www.icj.org/wp-content/uploads/2019/10/versal-Minnesota-Protocol-Advocacy-2017-THA.pdf> หน้า 30-51

แนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการตรวจสถานที่เกิดเหตุ

1. การเข้าพื้นที่
2. การบันทึกภาพถ่าย
3. การวัดขนาด
4. การบันทึกข้อมูล

แนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการสัมภาษณ์

1. การเตรียมการ
2. กระบวนการสัมภาษณ์
3. การหาข้อเท็จจริง
4. สรุปการสัมภาษณ์
5. การสัมภาษณ์ผู้ต้องสงสัย
6. บทบาทของล่าม

แนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการขุดหลุมศพ

1. การบันทึก
2. การค้นหา
3. การเคลื่อนย้าย
4. การกู้คืนซากโครงกระดูก

แนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการผ่าพิสูจน์ศพ

1. หลักการสำคัญ
2. การศพสวมเสื้อผ้า
3. การตรวจสอบภายนอก
4. การตรวจสอบภายใน
5. การรายงาน
6. สัญญาอนุญาตชันสูตร

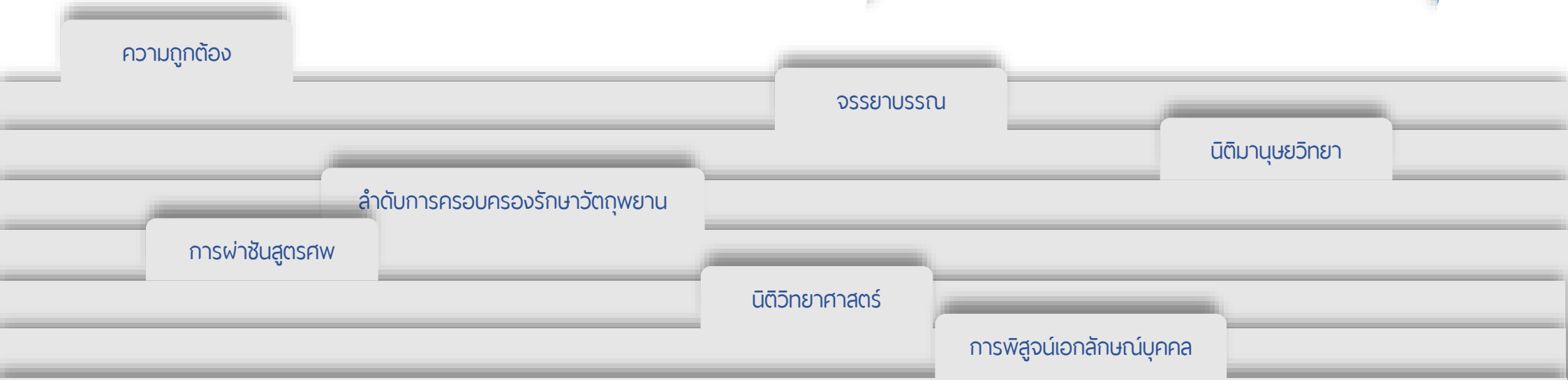
แนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการวิเคราะห์โครงกระดูก

1. โครงสร้างพื้นฐาน
2. การเตรียมกระดูก
3. การหาข้อมูลชีวภาพ
4. การจัดทำรายงาน

6. อภิธานศัพท์

เนื้อหาในส่วนของอภิธานศัพท์จะเป็นส่วนของการอธิบายคำศัพท์สำคัญที่ปรากฏในพินัยสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายสอดคล้องตามเนื้อหาที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เนื้อหาโดยละเอียดสามารถสืบค้นได้จาก
<https://www.icj.org/wp-content/uploads/2019/10/versal-Minnesota-Protocol-Advocacy-2017-THA.pdf> หน้า 52-55

7. ภาคผนวก

ภาคผนวกเป็นส่วนของเอกสารและตารางบันทึกข้อมูลการตรวจพิสูจน์
เพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติงานซึ่งมี 5 หัวข้อ คือ

เนื้อหาโดยละเอียดสามารถสืบค้นได้จาก

[https://www.icj.org/wp-](https://www.icj.org/wp-content/uploads/2019/10/versal-Minnesota-Protocol-Advocacy-2017-THA.pdf)

[content/uploads/2019/10/versal-Minnesota-](https://www.icj.org/wp-content/uploads/2019/10/versal-Minnesota-Protocol-Advocacy-2017-THA.pdf)

[Protocol-Advocacy-2017-THA.pdf](https://www.icj.org/wp-content/uploads/2019/10/versal-Minnesota-Protocol-Advocacy-2017-THA.pdf) หน้า 56-74

1. โครงสร้างทางกายวิภาค

2. แบบบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคดี

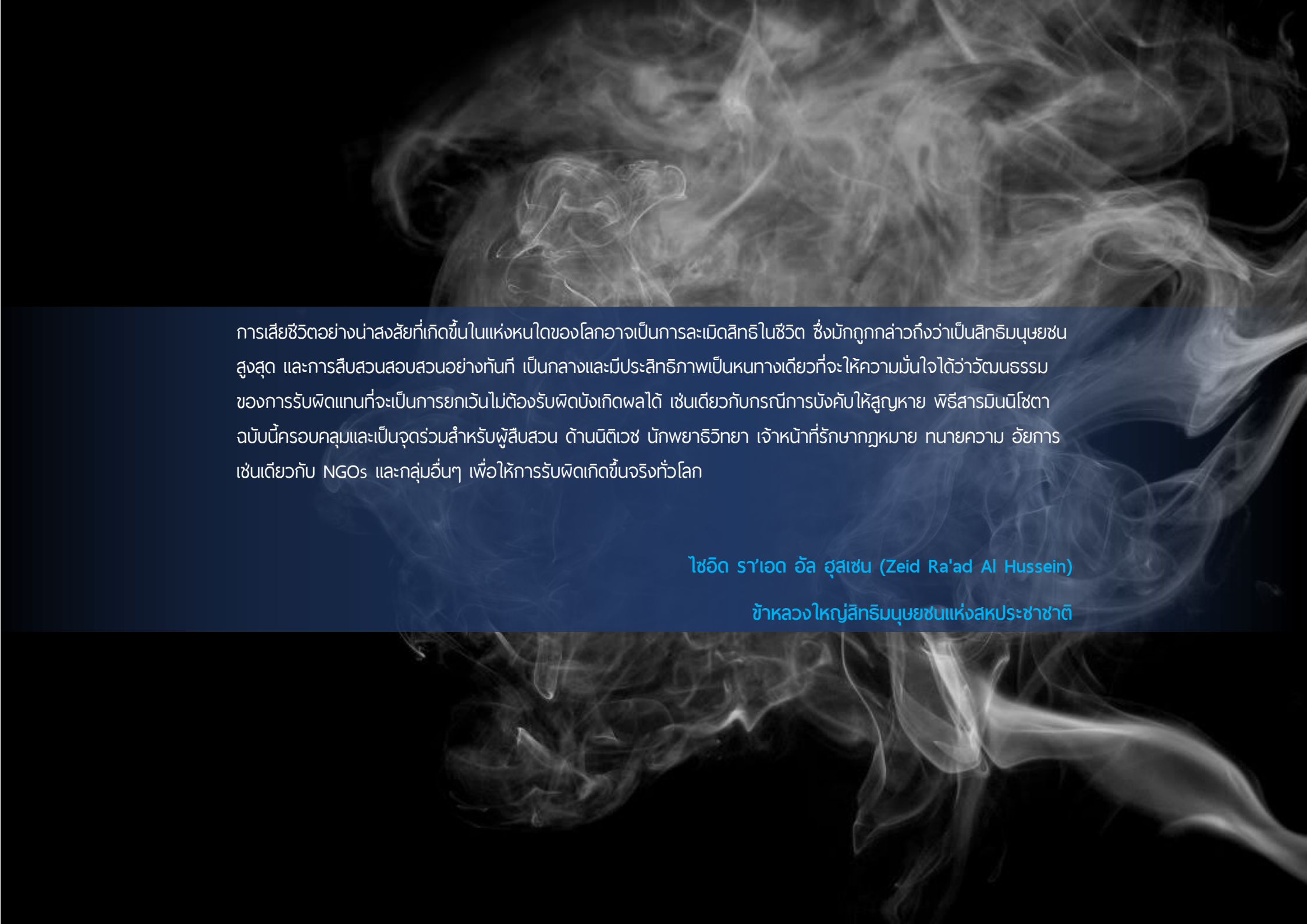
3. ตารางบาดแผลจากอาวุธปืน

4. ตารางบาดแผลถูกแทง/บาดแผลฉีกขาด

5. ตารางฟันของผู้ใหญ่

การเสียชีวิตที่น่าสงสัยที่เกิดขึ้นในแ่งหนใดของโลกอาจเป็นการละเมิดสิทธิในชีวิต ซึ่งมักถูกกล่าวถึงว่าเป็นสิทธิมนุษยชนสูงสุด และการสืบสวนสอบสวนอย่างทันที เป็นกลางและมีประสิทธิภาพเป็นหนทางเดียวที่จะให้ความมั่นใจได้ว่าวัฒนธรรมของการรับผิดแทนที่จะเป็นการยกเว้นไม่ต้องรับผิดชอบบังเกิดผลได้ เช่นเดียวกับกรณีการบังคับให้สูญหาย พิธีสารมินนิโซตา ฉบับนี้ครอบคลุมและเป็นจุดร่วมสำหรับผู้สืบสวน ด้านนิติเวช นักพยาธิวิทยา เจ้าหน้าที่รักษากฎหมาย ทนายความ อัยการ เช่นเดียวกับ NGOs และกลุ่มอื่นๆ เพื่อให้การรับผิดชอบเกิดขึ้นจริงทั่วโลก

ไซอิด รา'เอด อัล ฮุสเซน (Zeid Ra'ad Al Hussein)

ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ